

La tragèdia autonomista (1977-2022)

written by Jaume Gras i Bartrolí | 16 de març de 2022

Encara no sabeu que està passant? No escolteu com ploren les cordes dels violins de l'orquestra? L'aigua ja fa temps que ha entrat a la sala de màquines...

A la majoria dels llocs per on camina un català es troba en minoria. Parlem de catalans, està clar. No de "Ciutadans de Catalunya" que és l'eufemisme administratiu que va fer servir el Marquès de Tarradellas i que s'ha convertit en la base el nou nacionalisme administratiu que comanda Catalunya des de 1980: El nacional-criollisme.

A les manifestacions de l'onze de setembre no ens trobem en minoria. Som majoria absoluta. Els partits que han retornat a la zona de confort, també les entitats socials, ens convocàvem sota aquesta premissa de catalanitat. Mai van fer-ho ni en castellà ni apel·lant a la castellanitat de Catalunya. Ni a la dels Ciutadans de Catalunya. Mai ens van convocar per les causes compartides o per lluitar per la democràcia, com diuen ara. Era per ser lliures que vam fer força. Per aquest motiu també tenien molt d'èxit. Somiar amb la catalanitat de Catalunya. Respirar catalanitat. Ves quins nassos!

A la majoria d'espais públics on circula un català es troba sovint en minoria. Ha d'arrecerar-se, per regla general, als àmbits privats per trobar-se còmode amb la seva nacionalitat. A les reunions familiars, també s'hi pot trobar. O a l'interior del seu cotxe. Escoltant una emissora en català. Els militants de partits d'obediència catalana tenen present sempre el català. En les seves reunions, que en solen ser moltes, en el dia a dia de la seva feina. Potser per aquest motiu es volen fer els distrets i no veuen res del que està passant al carrer.

Si va en transport públic es troba en minoria absoluta. Si viu a l'àrea metropolitana, des de Vilanova fins a Badalona, Barcelona inclosa, està també en minoria. Al Tram baix i al Tram Besòs, estem sempre en minoria. La ciutat de Barberà del Vallès es va multiplicar per 23, sí, sí, per 23, entre els anys 60 i 80, durant la dictadura franquista. A Barberà del Vallès ja fa anys que el català al carrer, als bars, a les botigues, a les perruqueries... no existeix espontàniament, que es com es mostren les llengües en el país que són majoria. Al Vallès occidental, el català està en minoria absoluta. A l'Oriental, depèn els barris.

Si hem d'anar a una reunió d'escala i vivim a qualsevol d'aquests municipis de l'entorn metropolità, també ens trobem en minoria. "Hable por favor en castellano que no lo entiendo". Com ho estem als bars, als restaurants, als carrers, als llocs de treball de naturalesa privada. I de naturalesa pública també, si treballem a la sanitat pública, als ajuntaments del mateix àmbit, a la Seat o a l'antiga Nissan on TV3, la "nostra", no trobava a ningú que pogués dir quatre obvietats en català. Als sindicats, als comitès d'empresa... Sempre en minoria catalana.

Com hem pogut arribar fins a aquest punt? Aquesta situació no ha estat providencial, encara que ens vulguin fer creure que els obrers sempre han parlat en castellà. Per l'exposició van venir molts treballadors murcians i andalusos, ens diuen. Sí, però molt menys dels que pensem perquè a les eleccions del 1936 cap partit, cap partit important, era d'obediència castellana. Lògic. Al segle XIX hi havia més indústria potser de la que hi ha ara i els obrers i treballadors en general es socialitzaven en un marc mental de catalanitat per molt que en la llengua escrita predominés el castellà de l'"orden y mando" i els nínxols dels morts haguessin d'estar escrits en castellà. Bona gent.

Anem a veure els nens. A la immensa majoria de les escoles públiques de les comarques metropolitanes ens pensàvem que es

feia l'ensenyament en català. No es complia. Es complia sobre el paper, com en els règims comunistes. Retòrica falsa. Deixadesa de funcions. Frau.

Al pati, a les festes particulars, als partits de futbol escolars, els pocs nens catalans que queden es socialitzen en castellà. I sobretot a l'institut, a les escoles de mestres pel que veiem, a les escoles professionals, els catalans i el català estan en minoria absoluta. Als caus i als esplais no, de moment, perquè a les entitats castelleres, geganteres i excursionistes, la pressió demogràfica dels castellans que parlen castellà es fa notar cada cop més i, "naltros", som bilingües, recordem-ho... que *guai!* I molt ben educats.

Els nostres joves fan constantment una immersió lingüística física i virtual en castellà. No se'n poden escapar. Respiren el marc dominant castellà que únicament potser podran evitar quan siguin adults i vulguin triar viure en la llengua dels seus, sense matisos. Si en són conscients i tenen temps per cercar illes de catalanitat. No resulta gens fàcil, i en els casos que parlem dels municipis on els catalans es troben en una relació de 7 a 3, o 8 a 2, o 10 a 0 com a Badia, encara pitjor. Són molts els que tenen tots els números de castellanitzar-se en poc temps per mandra o per evitar problemes. Tots som iguals, diuen els equidistants!

Des de fa molts anys, el nostre jovent no pot optar a una socialització integral i normal amb la llengua dels pares, avis i besavis que vivien, per exemple, al Baix Llobregat d'abans de la guerra. No podran fer-ho mai més. Tant que patim per algunes espècies, i els catalans ens estem quedant sense ecosistema, a casa nostra.

N'hi ha molt més. La llista és impressionant. La Conselleria del ram contracta metges que no saben català, infermeres que no saben català. Personal sanitari a qui no se'ls ho demana, ni els ensenya la llengua del país per atendre els catalans, que, està clar, tornem-ho a repetir, des de fa quaranta anys

ens hem dit i repetit que som bilingües. Bilingües dels de debò. Deixadesa flagrant...

Comencem a entendre el perquè d'aquesta lloança tan ferma i autocomplaent, del bilingüisme des de l'oficialitat, durant els quaranta anys de postfranquisme? Menys problemes. Absoluta confusió a les files catalanes.

Mestres que no saben bé la llengua del país perquè fins ara ningú els hi exigia un nivell com *il faut*. Inspecció desapareguda des de 2003, ens diu el professor Arenes. Professors universitaris que no la saben o no la fan servir. Alguns, fins i tot, s'atreveixen a teoritzar si tenim dret a demanar que el sàpiguen. Jutges que no saben català, senzillament perquè no ho són. Perquè a Catalunya, el setanta per cent dels jutges són de l'Espanya castellana. Capellans que cada cop més arraconen el català, perquè provenen de l'estranger. Cambrers que no saben el català, "menes" que no el saben i no hi ha ningú que se'n preocupi perquè en sàpiguen. Volem acollir, ni que sigui en castellà. Que bones persones que som!

Milers i milers de sud-americans que això del català, com comprendreu, no els fa ni fred ni calor. Hi ha fantàstiques excepcions, està clar. Aquests són els millors. Tampoc deuen trempar gaire el noranta-cinc per cent dels pakistanesos, els hindús, els marroquins, els russos, els italians, els francesos i *tuti quanti* que visqui a l'àrea metropolitana. 0 a Vilanova i la Geltrú i a Reus. 0 a Guissona. A TV3, la "nostra", li costa trobar ara un ucraïnès a Guissona que parli la llengua de Guissona. El castellà? Perfecte. Tots. Català per fer què? Per raons morals? Per simpatia? Va home va!

El conseller González tindrà l'honor de canviar el calendari escolar i també d'enterrar la immersió lingüística que no tenien el valor d'aplicar, com li demana ara Espanya. El conseller del ram diu que no té les dades exactes de les escoles on no es fa la Llei d'Immersion. I de la secundària? No

ho sap, no contesta, quan li pregunten en una entrevista radiofònica. El desori és descomunal i la bola o la catxa dels polítics durant l'1-0 ens ha fet veure l'ombra llarga del comportament "tradicional" de l'administració autonòmica durant els quaranta anys que ens precedeixen. Per acció o omissió, una autèntica vergonya.

L'autonomia borbònica forma part de l'arquitectura institucional de la Corona d'Espanya. La Generalitat forma part d'aquesta arquitectura institucional. Tenint en compte els resultats que tots observem envers la pèrdua irreparable de la catalanitat, farem la pregunta del milió: Quin ha estat l'autèntic objectiu de la Generalitat Borbònica?

En quaranta anys ja en podem fer una valoració dels resultats. Ens pensàvem que l'objectiu de la institució era un altre perquè veníem de la repressió i la prohibició. També per la il·lusió i la confiança de milions de bons homes i sobretot per la propaganda fraudulenta i l'engany calculat dels guardians del gueto. Em ve al cap aquelles enquestes infantils que tots els governs han fet servir per calmar l'ansietat del que ja intuïem als carrers sobre el domini de la llengua catalana. El noranta-dos per cent l'entenia, deien sempre! Salvats!!! Quina sort!!!

Més enllà de remenar un pressupost que per als autonomistes que toquen cuixa ja els hi va bé, més enllà d'explotar fins a l'avorriment els simbolismes de les derrotes nacionals, més enllà de fer servir el llenguatge del victimisme sense fi i sense gens de vergonya ni moderació, el que cal que ens responguin els partits de la rendició és el següent:

En aquests quaranta anys, quina ha estat la funció de l'autonomia?

Recuperar l'espai nacional que ens havia sostret per les armes o legitimar-ho "democràticament"?